

Streven naar uniforme koppel met een mooie tarwekleur

Tekst Fredie van Dijk, Foto's Theo Janssen

"We hebben nog niet zo lang geleden de grote heg bij het keukenraam weggehaald," vertelt André Veelers. Achter de heg lopen in de zomerdag onze Blonde d'Aquitaines met hun kalveren en wat is er nu mooier om dat te zien ook als je in de keuken bent. Zoon Jelte is het roerend met pa eens. Hij was dan ook de aanstichter van de actie.

"Na ongeveer 30 jaar begint het nu pas goed te lopen met de Blondes. Eindelijk hebben we dieren kunnen fokken zoals we ze graag willen hebben," laat André Veelers weten. De keus voor Blondes werd gemaakt destijds omdat het gemakkelijk vee is met afkalven en mooi om te zien. Ze hebben uitstraling.

Ontstaan

In 1986 stopte de vader van André Veelers met melken. Om de vergunningen te kunnen behouden op de boerderij in Bentelo werd er in 1990 een tiental stuks vleesvee aangeschaft. Geen raszuivere dieren maar een mix van allerlei soorten vleesvee. Naast het vleesvee werden er ook 200 fokzeugen gehouden. De wens was uiteindelijk wel om een zuiver ras te kiezen en zodoende werden er bij handelaar Robert Keizer een paar zuivere Blondedieren gekocht. Later volgde er een selectie op karakter en de kleur. De eerste echte stamboek koe kwam uit de fokkerij van Willy Pierik, Larissa van de Bosch.

Op dit moment bestaat Mts. Veelers uit André (54) en Monique (50) met de stalnaam 'v/h Hittenstro'. Oudste zoon Kars is 20, studeert aan de Saxion in Enschede doet de PABO-opleiding en werkt in zijn vrije tijd bij slagerij Broekhuis in Haaksbergen. Zoon Jelte is 18 jaar en is helemaal verknocht aan de Blondes. Hij zit nu nog op het AOC en is met het laatste jaar veehouderij bezig. Gelukkig bijna klaar laat Jelte desgevraagd weten. "Studeren is niet mijn hobby." Jelte zou graag verder willen met de Blondes.

Fokkerij

Om een veestapel op te bouwen zijn er door de jaren heen verschillende aankopen gedaan maar het hardst zijn we vooruitgegaan met de dieren die we bij Ed en Marjan Neerincx hebben gekocht laat André weten. Ongeveer vijf jaar geleden zijn er een paar vaarzen gekocht waaronder ook nakomelingen van BAC Herve v.Aramis. "Ze zijn ontzettend mak en doen het geweldig bij ons," lichten vader en zoon Veelers toe. Voordat de vrouwelijke dieren kwamen waren we eerst op zoek naar een goede fokstier. Het was het moment dat Imposant v.Titan al meerdere jaren had gedekt op het bedrijf van de familie Neerincx in Elst en de stier was eventueel te koop. De zoon van Aurora v.Orion was natuurlijk speciaal met zo'n beroemde moeder en de nakomelingen bij Neerincx stonden ons aan vertelt André. Daarbij had hij ook nog eens een geweldig goed karakter.

De stier heeft bij ons echt een stempel gedrukt met zijn nakomelingen. Opvallend zijn de goede ruggen, fraaie koppen en hij geeft veel ontwikkeling. We waren dan ook erg van slag toen we te vroeg afscheid moesten nemen van Imposant. Achteraf door een blessure in de rug kon hij niet meer in de benen komen. Geslacht woog hij toch nog 780kg al was hij in werkpak. Gelukkig kunnen we nog insemineren met Imposant.

Jelte begint bij de kalveren al vroeg met 'vitamine A'

Voordat Imposant zijn werk deed zijn er verschillende stieren ingezet middels natuurlijke dekking maar ook zijn inseminatie stieren gebruikt meestal bij de vaarzen. Gebruikt zijn de KI stieren Evian, Richelieu, Froome en ook nog Tilbury en Houston. Stieren die natuurlijk gedekt hebben zijn verder Roland van de Bosch v.Mark van de Bosch uit de fokkerij van Willy Pierik en een Ogre-zoon. Alaska v.Ontario gefokt door Marcel Gerritsen heeft ook een korte periode gedekt.

De huidige veestapel bestaat uit 35 dieren en jaarlijks worden er 12 kalveren geboren. Voor de selectie in de fokkerij staat op nummer één het karakter en dan komt de kleur en bespiering. We vinden een licht gekleurde Blonde d'Aquitaine niet passen in ons fokdoel. We streven naar een uniforme koppel met een mooie tarwekleur. De koeien met een lichte kleur hebben we al jaren lang uitgeselecteerd en alleen maar stieren gebruikt met een tarwekleur zodat de tarwekleur verankerd is in de fokkerij volgens André Veelers. Vanzelfsprekend gaan we voor een makkelijk afkalvend dier en zien dan ook graag een breed vlak kruis. Eén van de koeien die het verder goed doet op het bedrijf is Mona AV86 v.Houston. Zij komt uit de fokkerij van wijlen Herman Reimert uit Goor en is als gespeend kalf gekocht door Veelers. In de moederlijn zien we de bekende koeien van Reimert Coba v.Pierre van Druivendaal en Hariette AV88, preferente stammoeder v.Florin. Destijds de oogappel van Herman Reimert. Mona heeft met Imposant een fraai vaarskalf gegeven die nu inmiddels twee jaar is. Deze

Jelte en André bij BAC Hervé-dochter Madera (r.)

Imposant

Mona

Tamara, v.Imposant, m.Madera

Rhona schept hoge verwachtingen bij de familie Veelers. Binnenkort zal ze met Froome worden geïnsemineerd. Afgelopen jaar bracht Mona een stierkalf van Imposant.

Jaarlijks komt de stamboekinspecteur op het bedrijf voor de bedrijfsinspectie. De vaarzen worden dan gescoord en soms een oudere koe nogmaals bekeken of ze een hogere score verdient. Zo kon Imposant destijds in Bentelo excellent worden ingeschreven met AV91. André: "Ik gebruik het keuringsrapport om te zien wat de sterke en mindere onderdelen van een dier zijn. Zo kan ik mijn stierkeuze bepalen om vooruit te

gaan in de fokkerij." De meeste jonge stiertjes die op het bedrijf worden geboren vinden hun weg bij collega Blondehouders om te worden ingezet als dekstier. De huidige stal voldoet ook aan de eisen welke Natuurvlees Nederland stelt en een enkele keer vertrekt er dan ook een afgemeste koe naar Natuurvlees. Naast de Blondes worden er ook speenbiggen gehouden. Dit is een opfok voor derden. De biggen van het ras Piétrain komen als ze vier weken oud zijn. Ze wegen dan ongeveer 6kg. Op een gewicht van 26kg verhuizen de biggen naar een mester. Per jaar worden er zeven rondes gedraaid met 2500 biggen per ronde.

Liefhebberij

Afgelopen zomer is de stal uitgebreid om de dieren nog meer comfort te bieden. De bestaande hellingstal is niet in de lengte uitgebreid maar in de breedte. De dichte strostal is nu 13m breed geworden en zal na verloop van tijd worden voorzien van een stroblazer. Alles is in eigen beheer gedaan met de nodige hulp van bekenden. "Het was een hele klus en we waren blij dat het eindelijk klaar was. De stal is nu 35m lang en 25m breed met een helling van 7%. De kalveren blijven nu langer bij hun moeders, tot wel 10 maanden, en kunnen in een aparte ruimte liggen en extra voer opnemen. Dat merk je ook aan de groei," laat Jelte weten. Aan de voorkant is achter het voerhek een ruimte waar de dieren opgesloten kunnen worden doormiddel van hekwerk. Ook is er afgelopen jaar een buitenvoeding geplaatst om de kalveren en eventueel de koeien in de zomerdag te kunnen bijvoeren.

De uitbreiding in de breedte is goed te zien

Om de kalveren goed mak te hebben begint Jelte Veelers al vroeg met vitamine A, dat wil volgens Jelte zeggen extra 'Aandacht.' "Als ze een dag oud zijn worden de kalveren al even vast gezet en wordt dat een paar keer herhaald. Je hebt er later veel gemak van. "Als ze wat ouder zijn doen wij ze ook wel aan de voorlader van de trekker om zo het lopen te leren," legt Jelte uit.

Een resultaat van 'vitamine A'

De aandacht voor de kalveren geeft veel voldoening en plezier. We hebben dan ook al eens meegedaan aan de keuring in Enter en zijn beslist van plan dit jaar in te schrijven voor de jongveekeuring in Koekange.

Toekomst

Met de uitbreiding van de stal kunnen er meer Blondes worden gehouden. Iets wat met name Jelte graag zou willen. Een goede fokstier in de koppel staat ook weer op het lijstje. Nu na 30 jaar Blondes houden in Bentelo en inmiddels dieren kunnen fokken zoals de mannen ze graag zien is het een grote wens die hopelijk in vervulling kan gaan!

Mengvoer in verschillende vormen: feiten zonder fabels

Tekst Harm van Hattem, verkoopleider vleesvee bij Agruniek Rijnvallei Voer b.v.

In de praktijk is de ene vleesveehouder volledig overtuigd van de voordelen van een mengvoer in brokvorm, terwijl een ander niets anders dan allmash-voer voor zijn dieren wil. Ook vanuit voerleveranciers komen verschillende geluiden hierover, niet zelden gebaseerd op wat men in de fabriek wel of niet kan maken. Bij de praktijkervaringen met brok of structuurmix waar over gesproken wordt, gaat het vaak niet alleen over de vorm, maar veel meer nog over de grondstofsamenstelling en voederwaarde van het voer. Zoals wel vaker is ook hierin de werkelijkheid minder zwart-wit dan soms lijkt.

Binnen AR Voer kan productietechnisch iedere voersoort gemaakt worden. We werken vanuit het Zuiver Voer-principe waarbij iedere grondstof de optimale bewerking krijgt. We zetten enkele feiten op de rij.

In de vleesveehouderij wordt mengvoer in verschillende vormen gebruikt:

- Meel: alle grondstoffen gemalen op 2 of 3 mm
- Brok: alle grondstoffen gemalen en vervolgens in brok met 3-8 mm doorsnede geperst
- Allmash/muesli/structuurmix: ongemalen en geplette grondstoffen gemengd met geperste kernbrok

Maximale vetgehalte

Bij het persen van een brok loopt de temperatuur van de grondstoffen op tot 70 °C. Hierdoor is het maximale vetgehalte in brok beperkt tot ongeveer 50 gram per kg. Een hoger vetgehalte geeft een groter risico op het vastlopen van de brokkenpersers. Bij een structuurmix kan het vetgehalte van het totale mengsel hoger zijn door het mengen van brok met vetrijke grondstoffen, met name lijnzaadschilfers. Hierdoor kan het vetgehalte van een structuurmix oplopen tot ongeveer 80 gram. Vooral voor rantsoenen waarin een hoog energie- en vetgehalte gewenst is kan dit een voordeel zijn.

Opname en groei

De vorm van het mengvoer kan effect hebben op de opname hiervan. Hierbij geldt dat bij het aanbieden van een brok het minder effect heeft als er een wat minder smakelijk grondstof verwerkt is, aangezien dit tot een bepaalde hoogte teniet gedaan wordt door de andere meer smakelijke grondstoffen. Echter kunnen dieren ook voorkeur hebben voor de vorm van het voer. Om hierin duidelijkheid te krijgen is vanuit AR Voer onderzoek gedaan bij rosékalveren in de opfokperiode. In deze proef kregen 74 kalveren het mengvoer als structuurmix en 73 kalveren als brok. Hierbij was de samenstelling en voederwaarde van beide voersoorten exact gelijk, het enige verschil was de verschijningsvorm. Conclusie van deze proef was dat de structuurmix eerder (op jongere leeftijd) en meer opgenomen wordt wat uiteindelijk in een hogere groei van 63 gram per dier per dag resulteert.

De verteerbaarheid van het voer is ook een punt van verschil. Als bijvoorbeeld inlandse bietenpulp eerst gemalen wordt en dan in brok geperst, verteert deze sneller dan wanneer deze ongemalen (in de 6 mm brok zoals deze uit de bietenverwerking komt) gemengd wordt in een structuurmix. De totale beschikbaarheid van de voedingsstoffen verschilt niet of nauwelijks tussen brok en structuurmix, maar de tijdsduur waarin de voedingsstoffen na opname beschikbaar zijn wel.

Ontmenging

Mengvoer in brokvorm kan in de voersilo niet tot ontmenging leiden, immers ieder brokje heeft een gelijke samenstelling, vorm en soortelijk gewicht. Bij een structuurmix kan het verschil in vorm en soortelijk gewicht van de verschillende componenten een minder constante samenstelling geven van het mengsel wat uit de silo getapt wordt.

Ook hier is binnen AR onderzoek naar gedaan, door wekelijks voer van dezelfde levering uit een silo te tappen en hier een zeefanalyse van te maken. Hieruit blijkt dat de ontmenging vooral voorkomt als de silo leeg begint te raken en het laatste voer in de trechter van de silo zit. Door de silo bij te vullen als de trechter nog vol is, is er duidelijk minder ontmenging.

"Het begint nu pas goed te lopen met de Blondes."

